

Rapport ruimtegebruik West-Vlaanderen

De interprovinciale werking Data & Analyse brengt informatie uit diverse bronnen samen voor studies en analyse. Dit rapport kwam tot stand in samenwerking met interprovinciale werking Ruimte.

provincies.incijfers.be
je stad of gemeente in kaart

Leeswijzer

Voor dit rapport maakten we een selectie van gegevens rond het thema ruimtegebruik.

Momenteel zie je het rapport voor **provincie West-Vlaanderen**. Raadpleeg [het rapport online](#) om andere gebieden en vergelijkingsgebieden te kiezen. Je kan een of meer gemeenten of provincies kiezen en zelf de vergelijkingsgebieden aanpassen. Indien je één gebied kiest, dan kan je vergelijken met "bovenliggende" gebiedsindelingen. Als je twee gebieden kiest, dan worden deze naast elkaar gezet. Kies je meer dan twee gebieden, dan worden ze als geheel beschouwd. Je kunt ook [een gebied samenstellen op kaart](#).

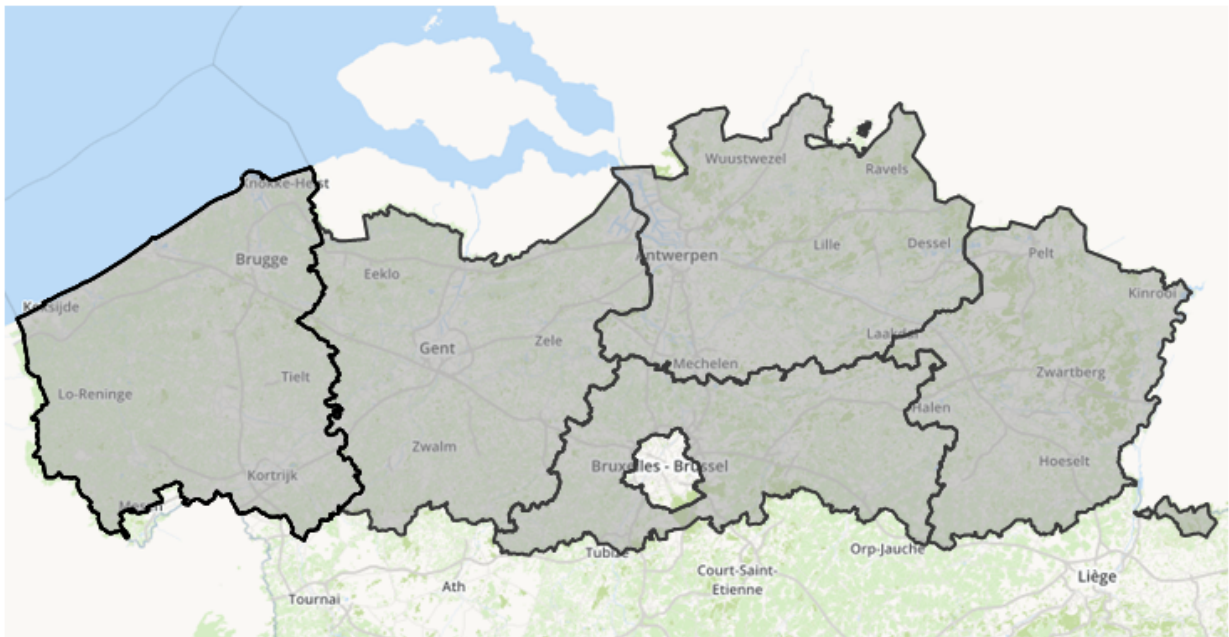
Het huidige rapport vergelijkt **West-Vlaanderen** met **het Vlaams Gewest**. Binnen dit rapport geven we de kaarten weer als een uitsplitsing van het Vlaams Gewest.

Je ziet het rapport zoals dit op **17-8-2024** ter beschikking was via provincies.incijfers.be. De Databank wordt echter voortdurend bijgewerkt. Je kan een up-to-date versie van dit rapport raadplegen [via deze link](#).

Alle cijfers in dit rapport zijn ook raadpleegbaar via onze [Databank](#). Via de knop open je de figuur als presentatie in de Databank, zodat je er zelf verder aan kan werken. Wil je gewoon de cijfers zien die voor de kaarten, figuren en tabellen gebruikt worden, klik dan op of voor een online- of Excel-tabel. Doorheen de tekst voorzien we duiding bij de cijfers. Aan het einde van het rapport vind je een overzicht van de gebruikte bronnen, met telkens een link naar een volledige fiche die de mogelijkheden en beperkingen van de cijfers verder toelicht. Omwille van de privacywetgeving wordt bij sommige gegevens voor kleine aantallen de waarde x weergegeven. Hierdoor worden dan ook op de grafieken geen waarden weergegeven.

Naast dit kant-en-klare rapport kunnen lokale besturen en andere geïnteresseerden ook zelf aan de slag met de data om op een eenvoudige en interactieve manier gegevens samen te brengen en grafisch voor te stellen. Het [Dashboard](#) van provincies.incijfers.be geeft je via de tegels een snel overzicht van het data-aanbod. De optie [Databank](#) geeft toegang tot een brede set gegevens die je zelf kan selecteren en combineren.

[Provincies.incijfers.be](http://provincies.incijfers.be) is een product van de [interprovinciale werking Data & Analyse](#). Zij helpen je graag verder bij vragen over het gebruik van de tool, maar ook bredere vragen rond het gebruik van omgevingsdata bij lokale besturen.

Inhoudsopgave

Leeswijzer

Inleiding

1. Oppervlakte

2. Landgebruik

2.1 Bevolkingsdichtheid

2.2 Ruimtebeslag en open ruimte

2.3 Niet bebouwde ruimte

2.4 Niet bebouwde ruimte BINNEN ruimtebeslag

2.5 Toegankelijke groene ruimte

3. Verharding (inclusief bebouwing)

4. Bebouwing

5. Bestemming van ruimte

6. Leegstand

7. Samenvattende grafiek

Meer informatie over de cijfers en bronnen

Inleiding

Het provinciebestuur wil gemeenten ondersteunen door ruimtelijke data ter beschikking te stellen aan lokale besturen. Ze bundelt daarom voor jouw stad of gemeente een set van belangrijke ruimtelijke gegevens in dit rapport. Bedoeling is om op deze manier relevant cijfermateriaal aan te bieden aan lokale actoren en gemeenten om hun ruimtelijk beleid vorm te geven en te monitoren. De gegevens uit dit rapport kunnen bijvoorbeeld gebruikt worden om ruimtelijke beleidsplannen mee te onderbouwen.

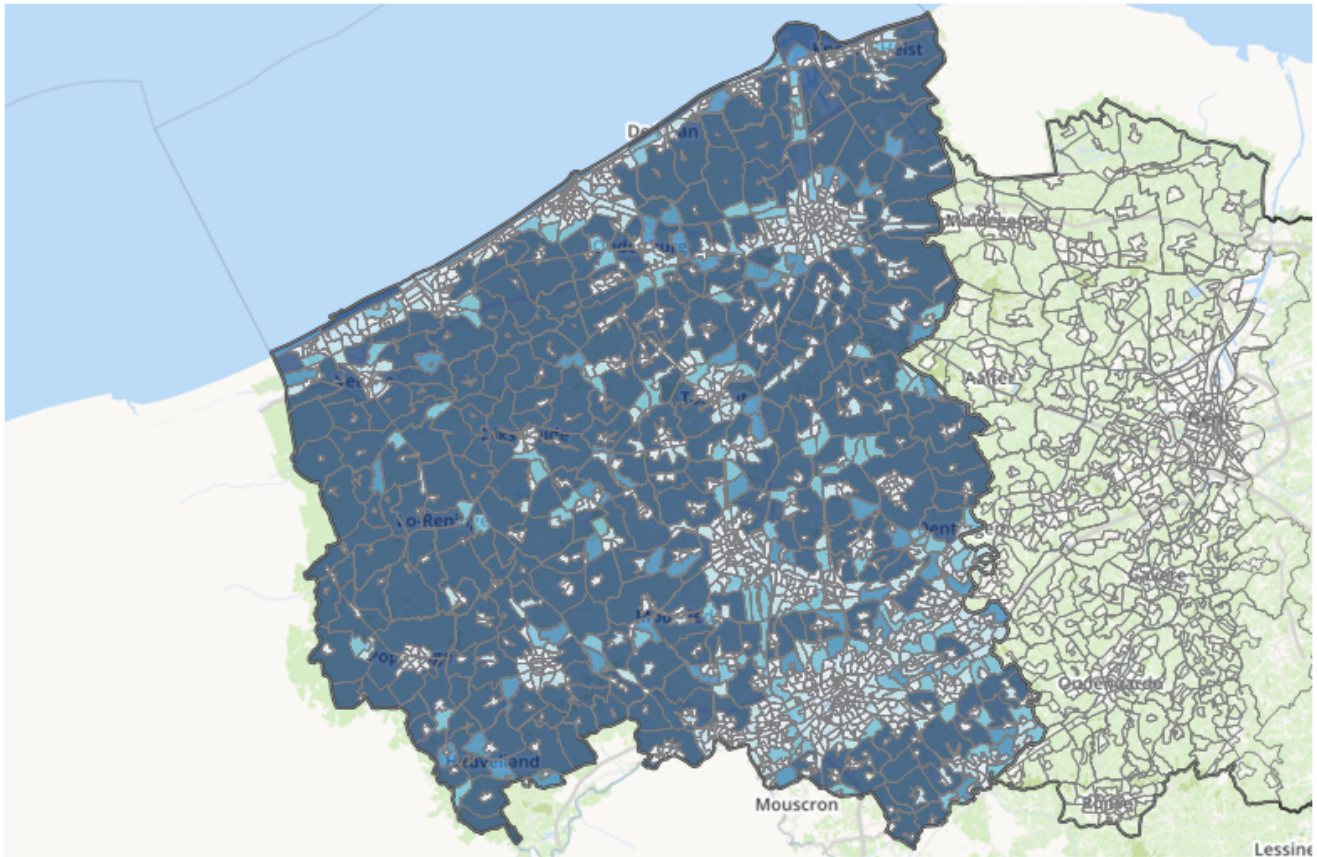
We behandelen ruimtelijke kernbegrippen zoals open ruimte en ruimtebeslag, (toegankelijke) groene ruimte, bebouwingsgraad, verharding, bestemming van ruimte en leegstand.

Naast dit cijfermateriaal kunnen ook andere rapporten en cijfers uit provincies.incijfers.be relevant zijn (bijvoorbeeld huishoudensprognoses, woningbestand,...) voor het uitstippelen van een gemeentelijk ruimtelijk beleid.

1. Oppervlakte

West-Vlaanderen heeft een oppervlakte van 319.662,27 ha en telt 1.926 statistische sectoren. De drie grootste statistische sectoren in West-Vlaanderen zijn Oedelem-Verspreide Bewoning (2.253,20 ha), Westkapelle-Verspr Bewoning (1.952,98 ha) en Reepje - Vogeltje (1.893,18 ha).

Kaart 1 | Oppervlakte statistische sectoren in West-Vlaanderen, in ha (2020)

< 85 85 < 170 170 < 255 255 < 340 >= 340

Bron: Statbel | provincies.incijfers.be

2. Landgebruik

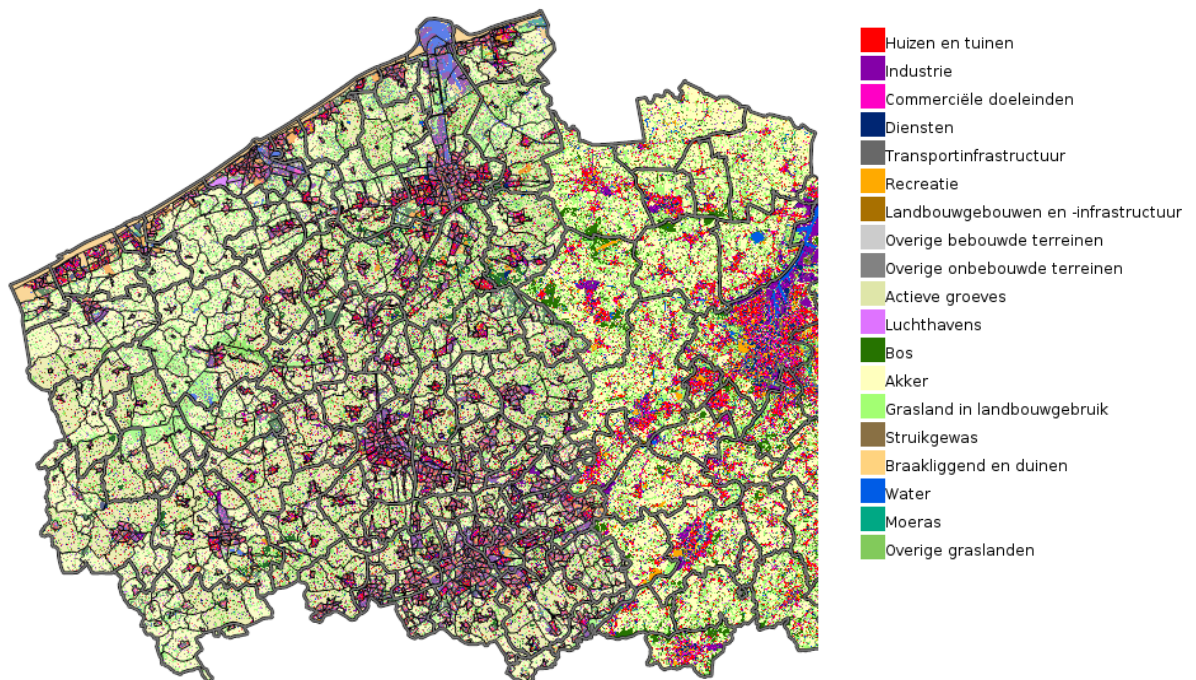
Het concept 'landgebruik' verwijst naar het werkelijke gebruik van de grond voor welbepaalde menselijke activiteiten (zoals huisvesting, industrie en diensten, recreatie,...) of teelten (zoals akkerbouw, grasteelt,...) of natuurlijke begroeiing (zoals bos, struikgewas,...).

Om het gebruik van ruimte op te volgen baseren we ons op het landgebruiksbestand, dat opgebouwd is uit de best beschikbare ruimtelijke informatiebronnen in Vlaanderen. Het landgebruiksbestand bestaat uit 4 niveaus (niveau 1: bodembedekking; niveau 2: verstedelijkt landgebruik; niveau 3: multifunctioneel landgebruik; niveau 4: haventerreinen en militaire domeinen). VITO voegde deze 4 niveaus samen tot 1 geaggregeerd landgebruiksbestand of landgebruikskaat. Deze landgebruikskaat geeft zicht op het werkelijk landgebruik voor elke 10x10m cel in Vlaanderen en bestaat uit 18 landgebruikscategorieën.

Dit kaartmateriaal wordt gebruikt om het ruimtebeslag in Vlaanderen te monitoren. Ruimtebeslag is de overkoepelende term voor de optelsom van de volgende 11 landgebruikscategorieën: huizen en tuinen, industrie, commerciële doeleinden, diensten, transportinfrastructuur, recreatie, landbouwgebouwen en -infrastructuur, overige bebouwde terreinen, overige onbebouwde terreinen, groeves en luchthavens. Open ruimte bestaat uit de optelsom van de overige 7 landgebruikscategorieën: bos, akker, grasland, struikgewas, braakliggend en duinen, water, moeras.

Kaart 2 geeft een ruimtelijk overzicht waar de 18 verschillende landgebruikscategorieën zich situeren in West-Vlaanderen.

Kaart 2 | Landgebruikskaat, uitsnede West-Vlaanderen en omliggende omgeving (2022)

Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

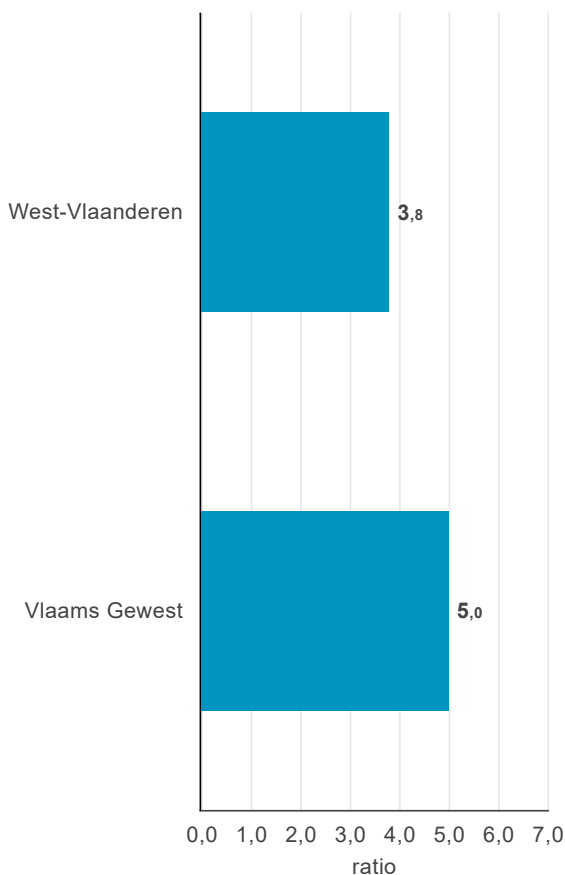

2.1 Bevolkingsdichtheid

De bevolkingsdichtheid geeft ons een beeld van de woondichtheid in een gemeente. Traditioneel zetten we het aantal inwoners af t.o.v. de totale oppervlakte van een gebied. In West-Vlaanderen wonen 3,8 inwoners per ha. West-Vlaanderen heeft dus een lagere bevolkingsdichtheid dan het Vlaams Gewest (5,0 inw/ha).

Aangezien mensen enkel wonen in gebieden met ruimtebeslag (door huisvesting en nederzettingen), geeft het aantal inwoners per ha ruimtebeslag ons een juister beeld van de bevolkingsdichtheid. West-Vlaanderen telt 14,3 inwoners per ha ruimtebeslag.

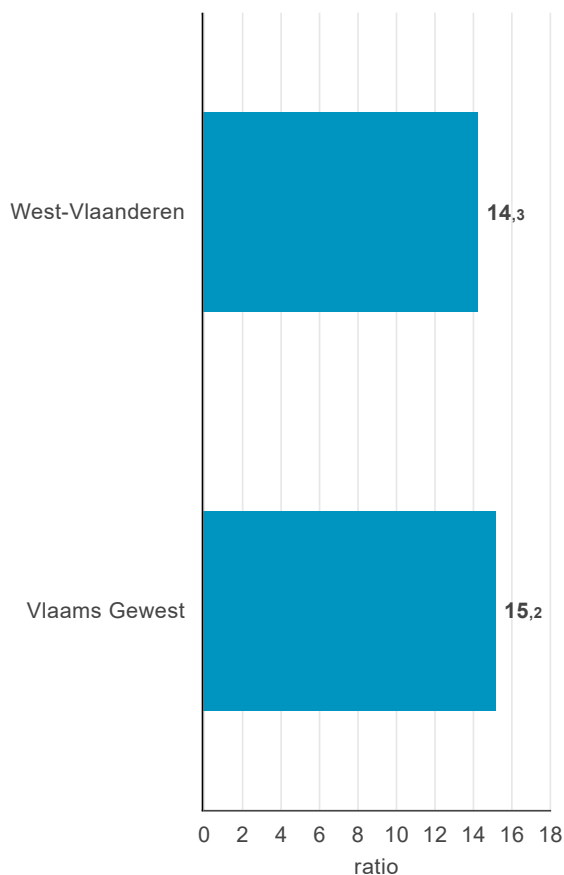
Grafiek 1 | Bevolkingsdichtheid in West-Vlaanderen, inwoners per ha (2023)

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Grafiek 2 | Bevolkingsdichtheid in West-Vlaanderen, inwoners per ha ruimtebeslag (2022)

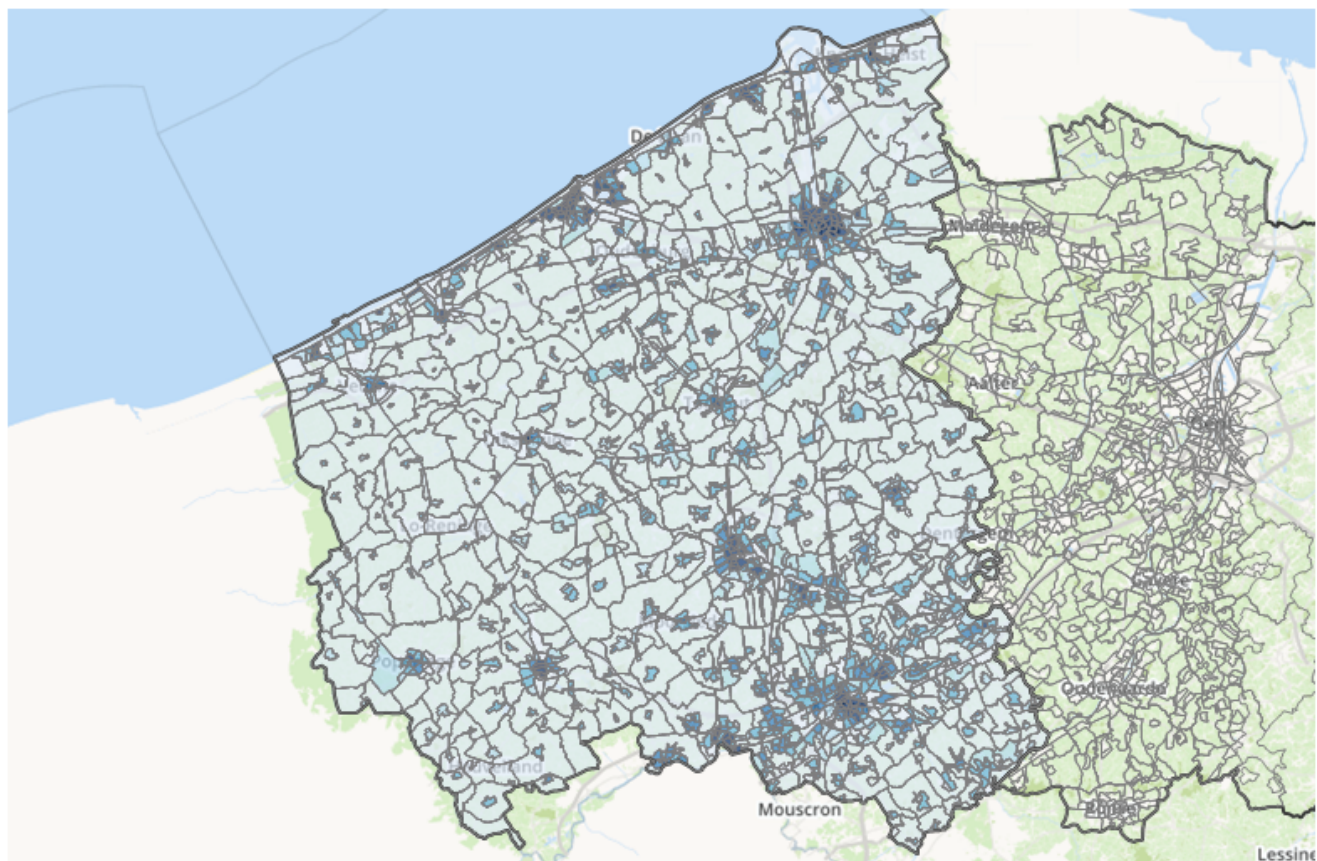

Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

De drie statistische sectoren in West-Vlaanderen met het hoogste aantal inwoners per ha ruimtebeslag zijn Leopold I-Plein (169,5 inw/ha ruimtebeslag), A Buylstraat (165,3 inw/ha ruimtebeslag) en Nieuwlandstraat (155,7 inw/ha ruimtebeslag).

Kaart 3 | Bevolkingsdichtheid, inwoners per ha ruimtebeslag in statistische sectoren van West-Vlaanderen (2022)

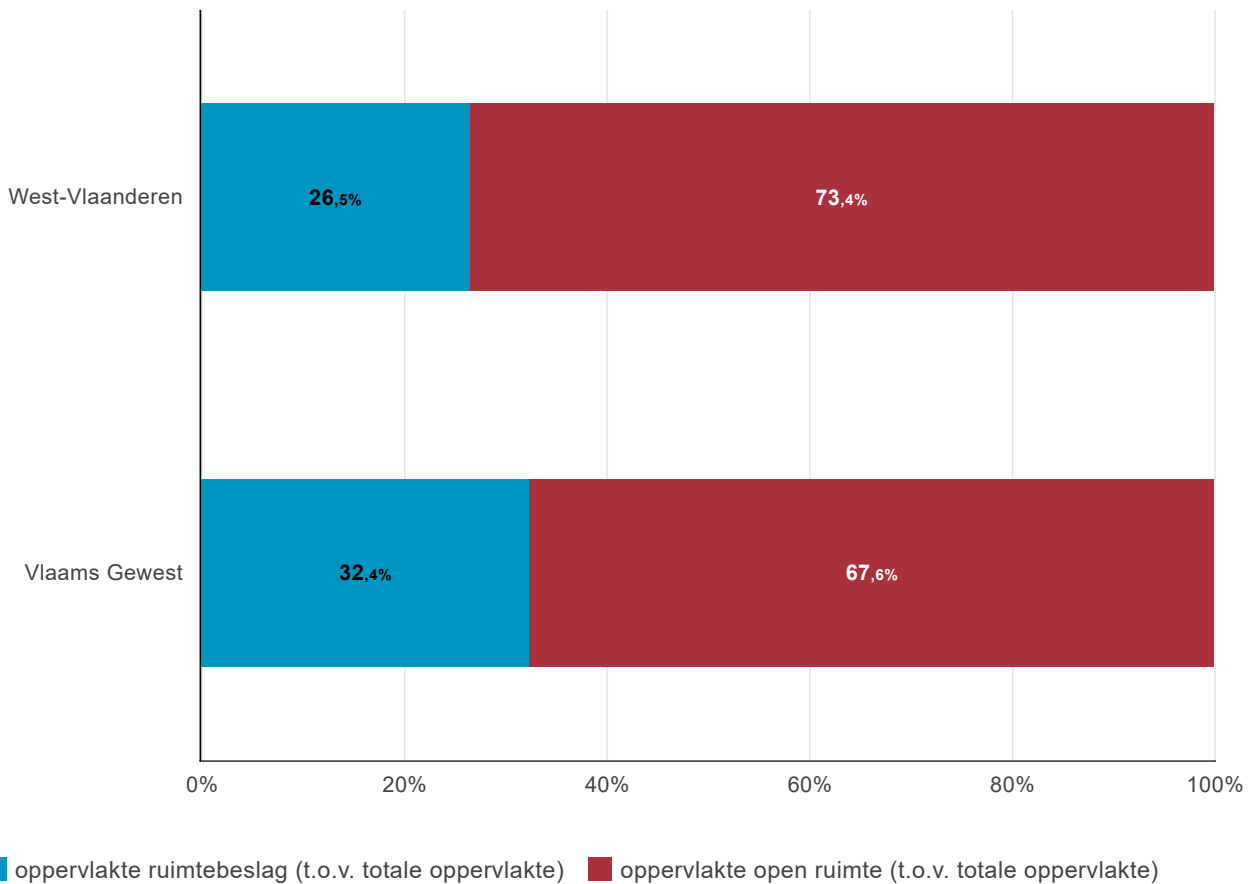
Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

2.2 Ruimtebeslag en open ruimte

In West-Vlaanderen wordt 26,5% van de totale oppervlakte ingenomen door ruimtebeslag in 2022.

Grafiek 3 | Ruimtebeslag en open ruimte, % t.o.v. totale oppervlakte (2022)

Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

De grijze gebieden op *kaart 4* geven een zicht op waar het ruimtebeslag zich situeert in West-Vlaanderen. *Kaart 5* toont het aandeel ruimtebeslag per statistische sector. De donkerblauwe gebieden wijzen op statistische sectoren met hoge percentages ruimtebeslag.

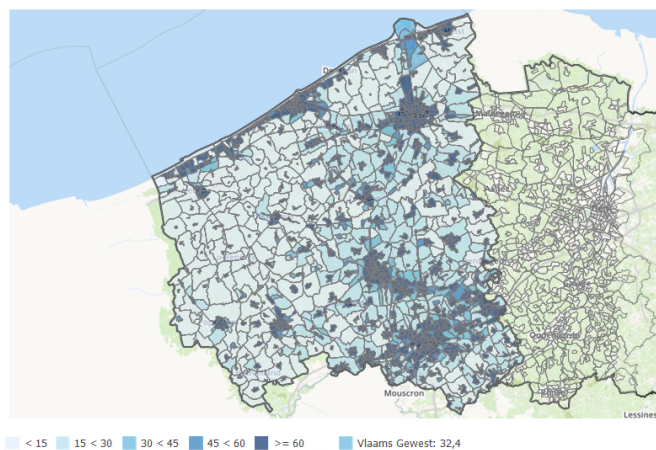
Kaart 4 | Ruimtebeslag, uitsnede West-Vlaanderen (2022)

Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

Kaart 5 | Ruimtebeslag, % t.o.v. totale oppervlakte in West-Vlaanderen (2022)

Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

Verloren open ruimte per dag

Open ruimte verloren tussen 2013 en 2022 in West-Vlaanderen: 11.735 m²/dag (of 1,17 ha/dag)

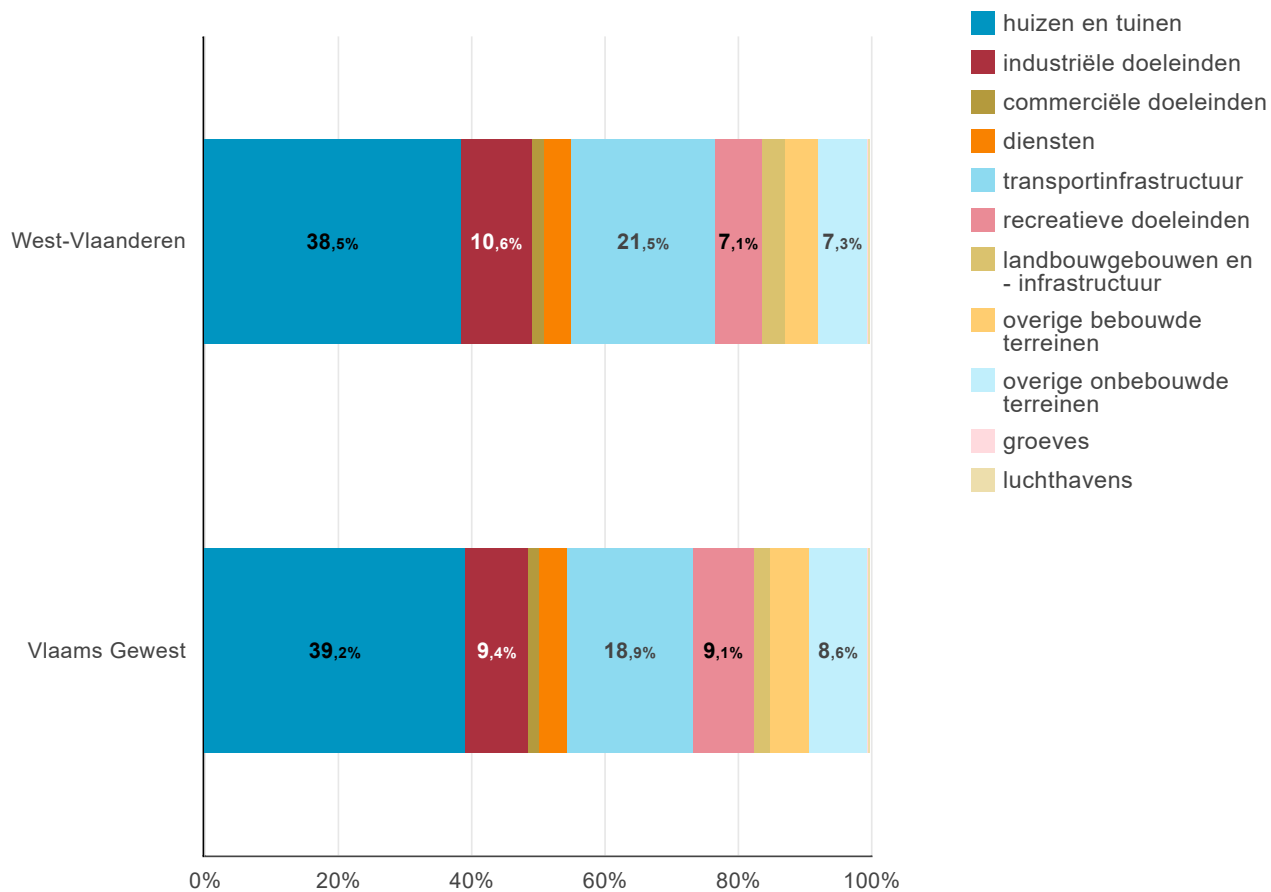
Open ruimte verloren tussen 2013 en 2022 in het Vlaams Gewest: 45.836 m²/dag (of 4,58 ha/dag)

West-Vlaanderen beschikt in 2022 over 73,4% open ruimte.

I.k.v. de leefbaarheid en de bouwshift, alsook de ambitie van het beleidsplan ruimte Vlaanderen om geen bijkomend ruimtebeslag meer te hebben in 2040, is het aangewezen om de evolutie van de beschikbare open ruimte goed op te volgen.

Hieronder bekijken we de samenstelling van het ruimtebeslag enerzijds en de samenstelling van de open ruimte anderzijds.

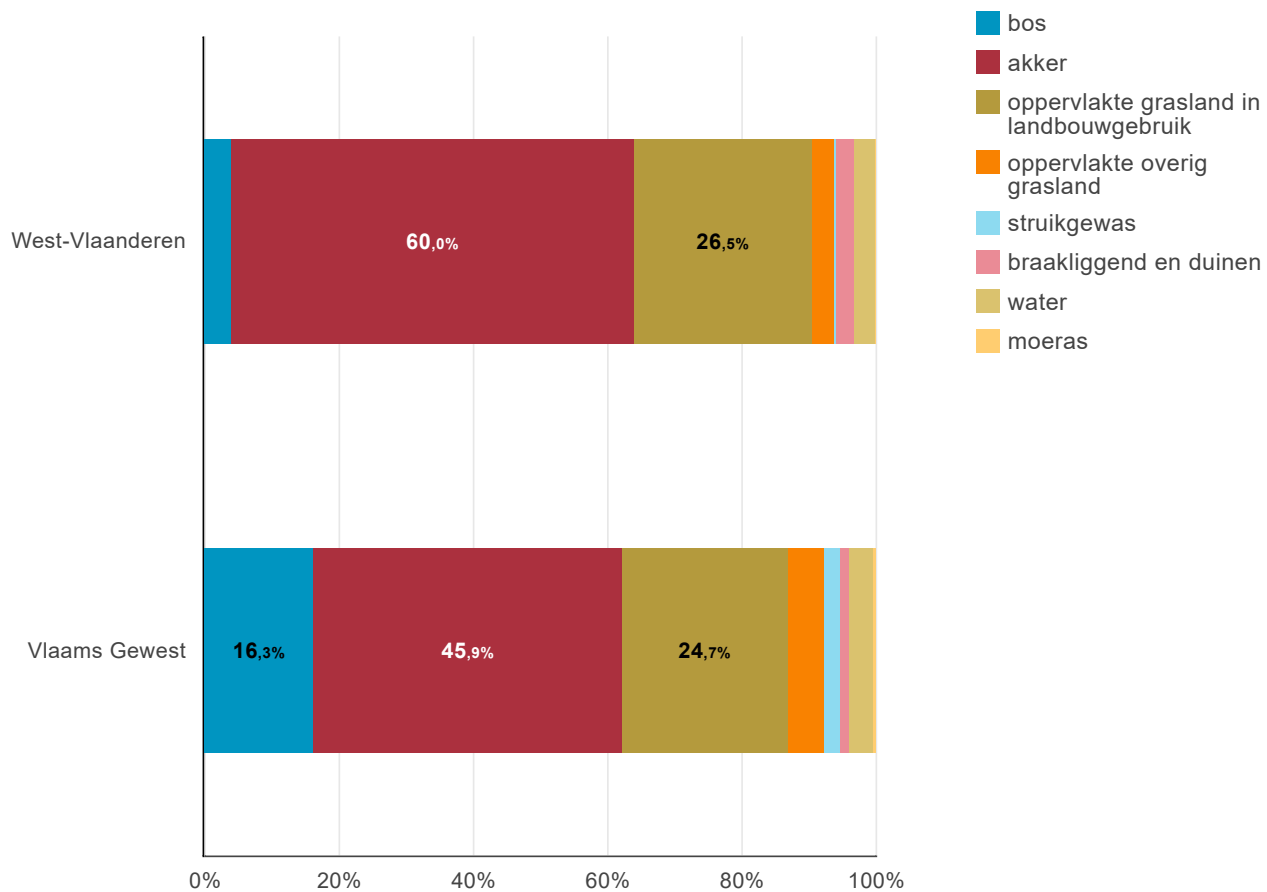
Grafiek 4 | Ruimtebeslag per categorie, % t.o.v. totale oppervlakte ruimtebeslag (2022)

Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

Grafiek 5 | Open ruimte per categorie, % t.o.v. totale oppervlakte open ruimte (2022)

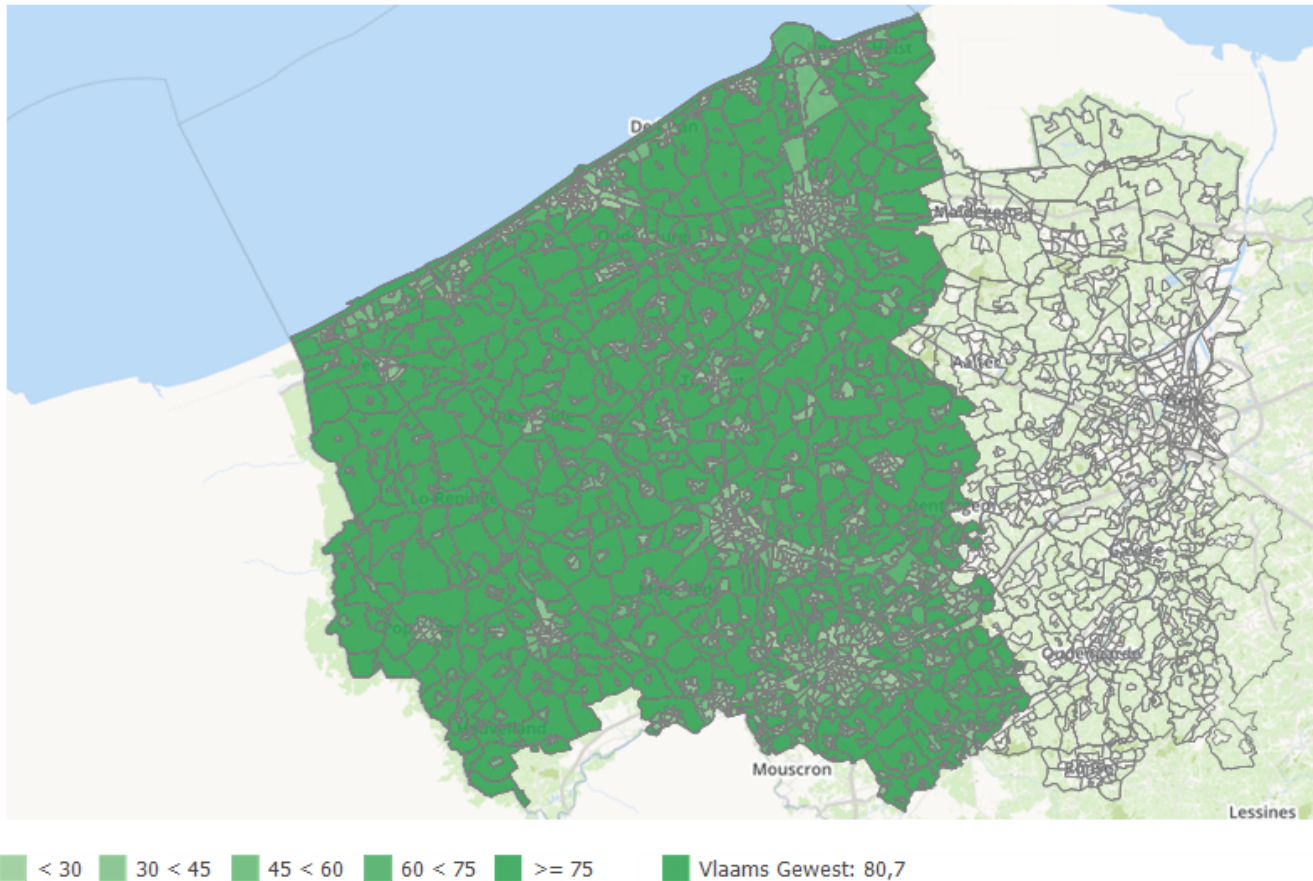
Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

2.3 Niet bebouwde ruimte

Onder niet bebouwde ruimte verstaan we de som van volgende types bodembedekking uit niveau 1 van het landgebruiksbestand: "ruigte en struweel", "loofbos", "populieren", "naaldbos", "alluviaal bos", "halfnatuurlijk grasland", "heide", "kustduin", "moeras", "slik en schorre", "akker", "niet geregistreerde landbouw", "hoogstam boomgaard", "laagstam boomgaard", "cultuurgrasland permanent", "overig laag groen", "overig hoog groen" en "water". Dus ook parken en tuinen vallen hieronder.

Kaart 6 | Niet bebouwde ruimte, % t.o.v. totale oppervlakte in West-Vlaanderen (2022)

Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

Als we parken en tuinen meetellen in de open ruimte, dan valt op dat 81,2% van de oppervlakte in West-Vlaanderen effectief niet bebouwd is. In het Vlaams Gewest ligt het aandeel niet bebouwde ruimte 1,6 procentpunt lager dan in West-Vlaanderen.

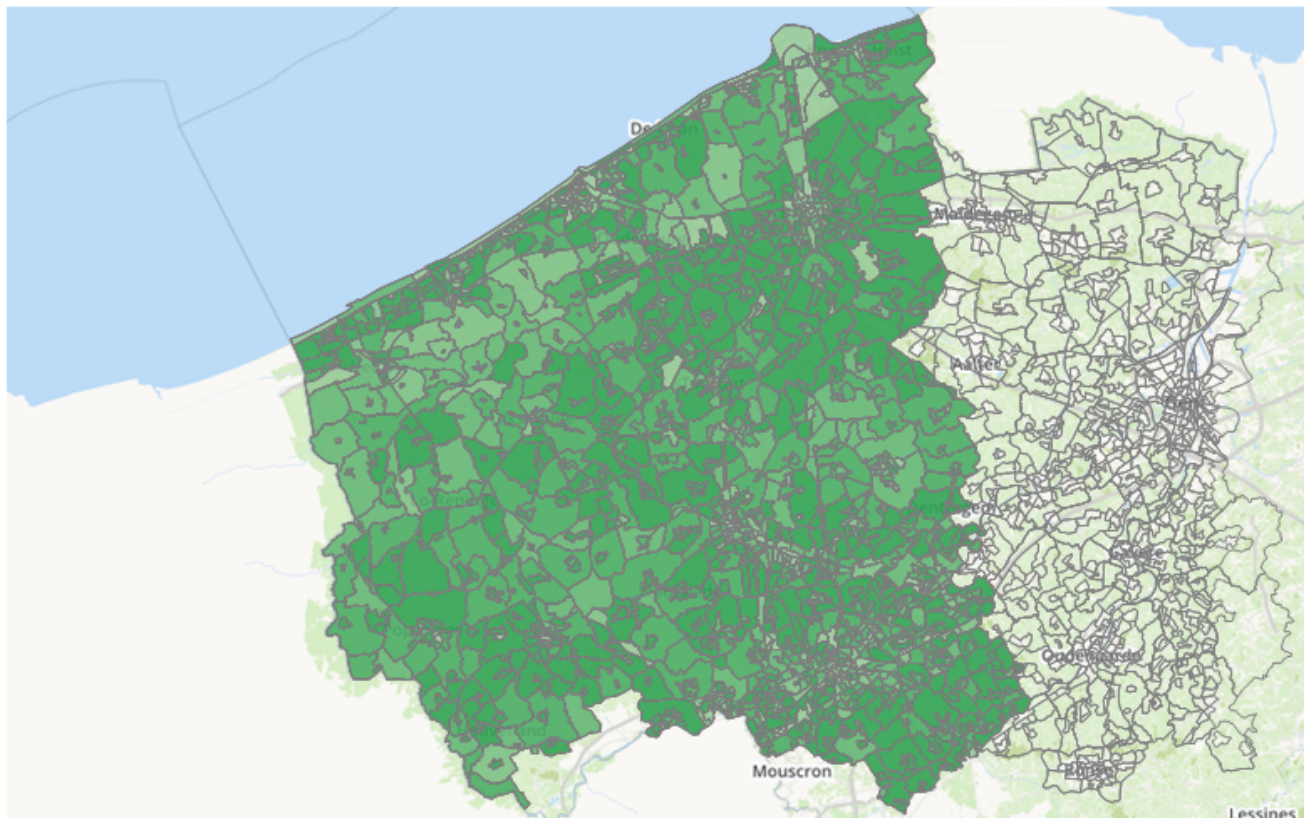
Ten opzichte van 2013 ging de niet bebouwde ruimte er met 1,9% (of 5.072 ha) op achteruit in West-Vlaanderen.

2.4 Niet bebouwde ruimte BINNEN ruimtebeslag

De indicator niet bebouwde ruimte binnen ruimtebeslag geeft een beeld van o.a. tuinen en ingesloten stukjes groen of onbebouwde ruimte binnen ruimtebeslag, die vaak als belangrijk worden ervaren voor leefkwaliteit, afkoeling of ontspanning.

Van de 83.522 ha ruimtebeslag in West-Vlaanderen is 26.796 ha (of 32,1%) niet bebouwd of groen. De statistische sector met het hoogste groenpercentage binnen zijn ruimtebeslag is West-Strand: 99,7% van het ruimtebeslag is er groen of onbebouwd. De statistische sector met het laagste aandeel onbebouwde ruimte binnen haar ruimtebeslag is Albert I-Promenade-Oost (0,0%).

Kaart 7 | Niet bebouwde ruimte, % t.o.v. oppervlakte ruimtebeslag in West-Vlaanderen (2022)

< 18 18 < 24 24 < 30 30 < 36 >= 36 Vlaams Gewest: 42,3

Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

2.5 Toegankelijke groene ruimte

Extra interessant is het om zicht te krijgen op toegankelijke groene ruimte. Hoeveel ruimte is er voor gezinnen om te ontspannen in het groen en dit in de nabijheid van hun woonplaats?

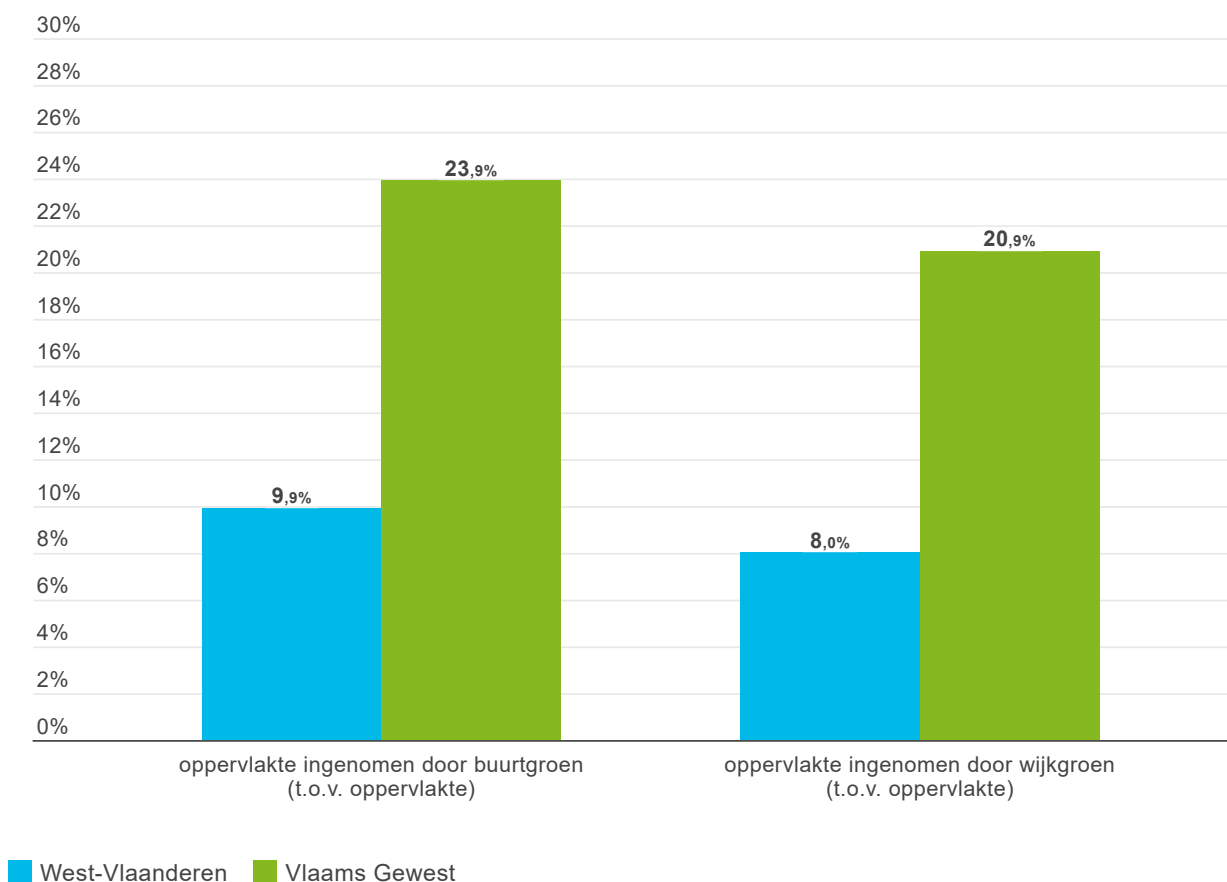
Onderstaande indicatoren brengen de oppervlakte en de nabijheid van vrij toegankelijke groene ruimte in kaart. Dat wil zeggen dat zowel privétuinen, als groen op commerciële en industriële percelen zijn uitgesloten. Ook het groen op kerkhoven, golfterreinen, zoo en attractieparken, sportterreinen en campings wordt niet meegeteld, omdat dit niet als vrij toegankelijk groen beschouwd wordt, waar bijvoorbeeld kinderen vrij kunnen spelen of men de hond kan uitlaten. Ook het groen op militaire domeinen is uitgesloten, omdat dit niet vrij toegankelijk is.

De volledige technische procedure voor de selectie van deze groengebieden kan je terugvinden in de [technische fiche groentypologieën van VITO](#).

Typologieën toegankelijke groenclusters 'groen in de buurt'	
buurtgroen	Groen met minimum oppervlakte van 0,2 ha
wijkgroen	Groen met minimum oppervlakte van 10 ha

In West-Vlaanderen is 8,0% van de oppervlakte ingenomen door wijkgroen. In het Vlaams Gewest bedraaft dit 20,9%.

Grafiek 6 | Toegankelijk groen (buurtgroen en wijkgroen), % t.o.v. totale oppervlakte (2019)

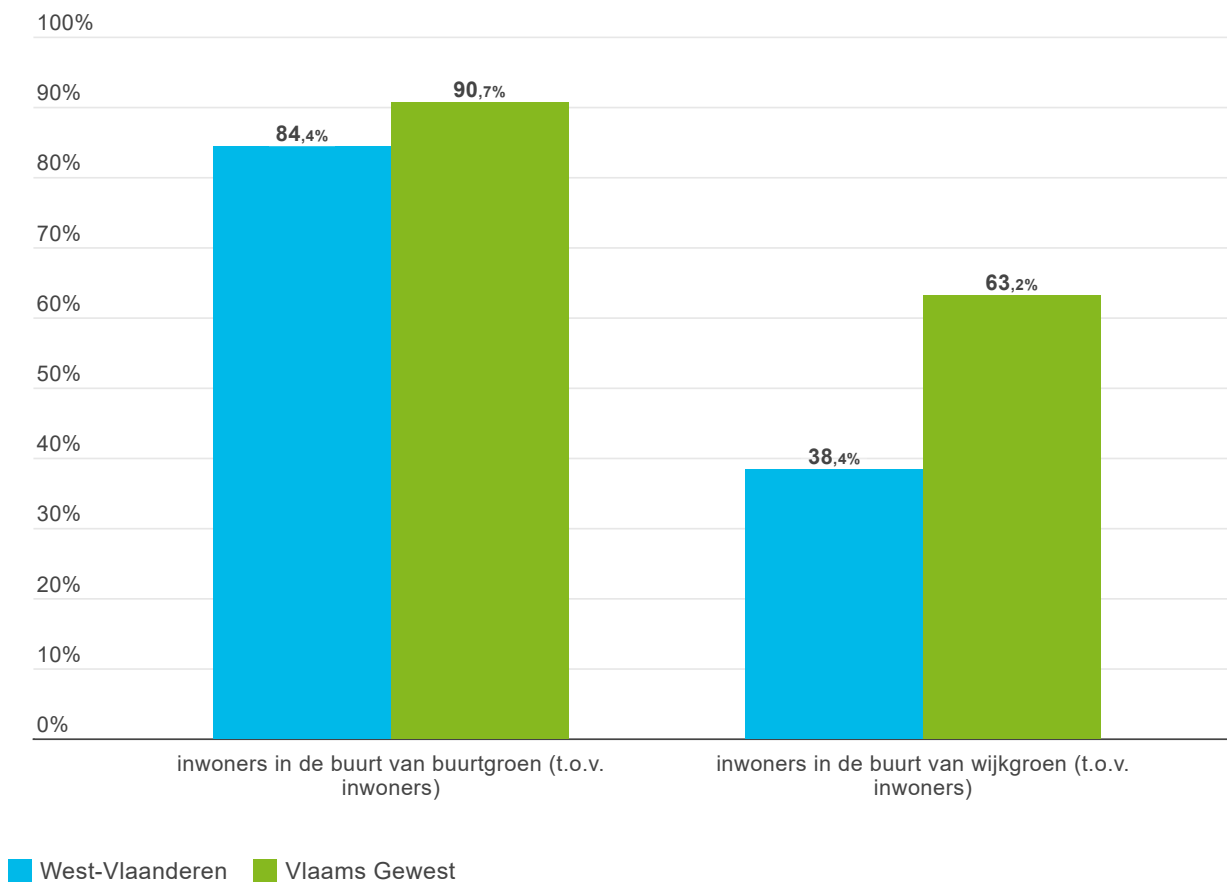
Bron: ABB | provincies.incijfers.be

Grafiek 7 toont ons of deze groenclusters in de buurt vlot bereikbaar zijn in afstand voor de inwoners. Voor buurtgroen hanteren we de grens van 400 meter afstand, voor wijkgroen 800 meter. In West-

Vlaanderen woont 84,4% van de inwoners binnen de 400 meter van buurtgroen. 38,4% van de inwoners woont binnen de 800 meter van wijkgroen. In het Vlaams Gewest is dit laatste 63,2%, m.a.w. 1 op 3 Vlamingen moet meer dan 800 meter afleggen om een toegankelijk groengebied met een oppervlakte van minimum 10 ha te bereiken.

Grafiek 7 | Inwoners wonend in de buurt van toegankelijk groen, % t.o.v. totaal aantal inwoners (2019)

Bron: ABB | provincies.incijfers.be

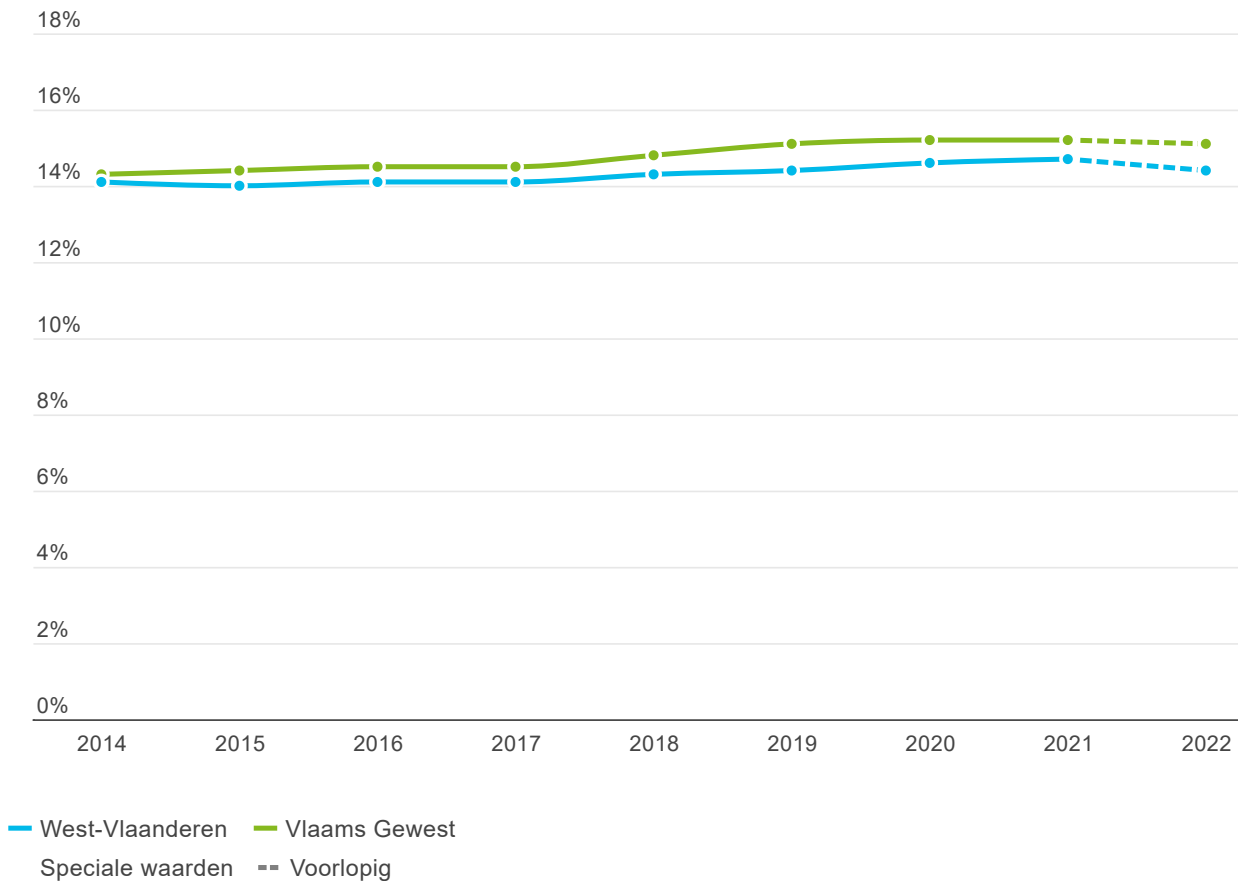

3. Verharding (inclusief bebouwing)

Verharding staat gelijk aan afdekking van de bodem door voornamelijk gebouwen, wegen, parkeerterreinen en terrassen.

In de periode 2014 t.e.m. 2022 is de verhardingsgraad gestegen. In West-Vlaanderen komt het percentage verharding t.o.v. de totale oppervlakte uit op 14,4% in 2022. Dat is 0,7 procentpunten lager dan in het Vlaams Gewest (zie *grafiek 8*).

Grafiek 8 | Evolutie verhardingsgraad (2014-2022)

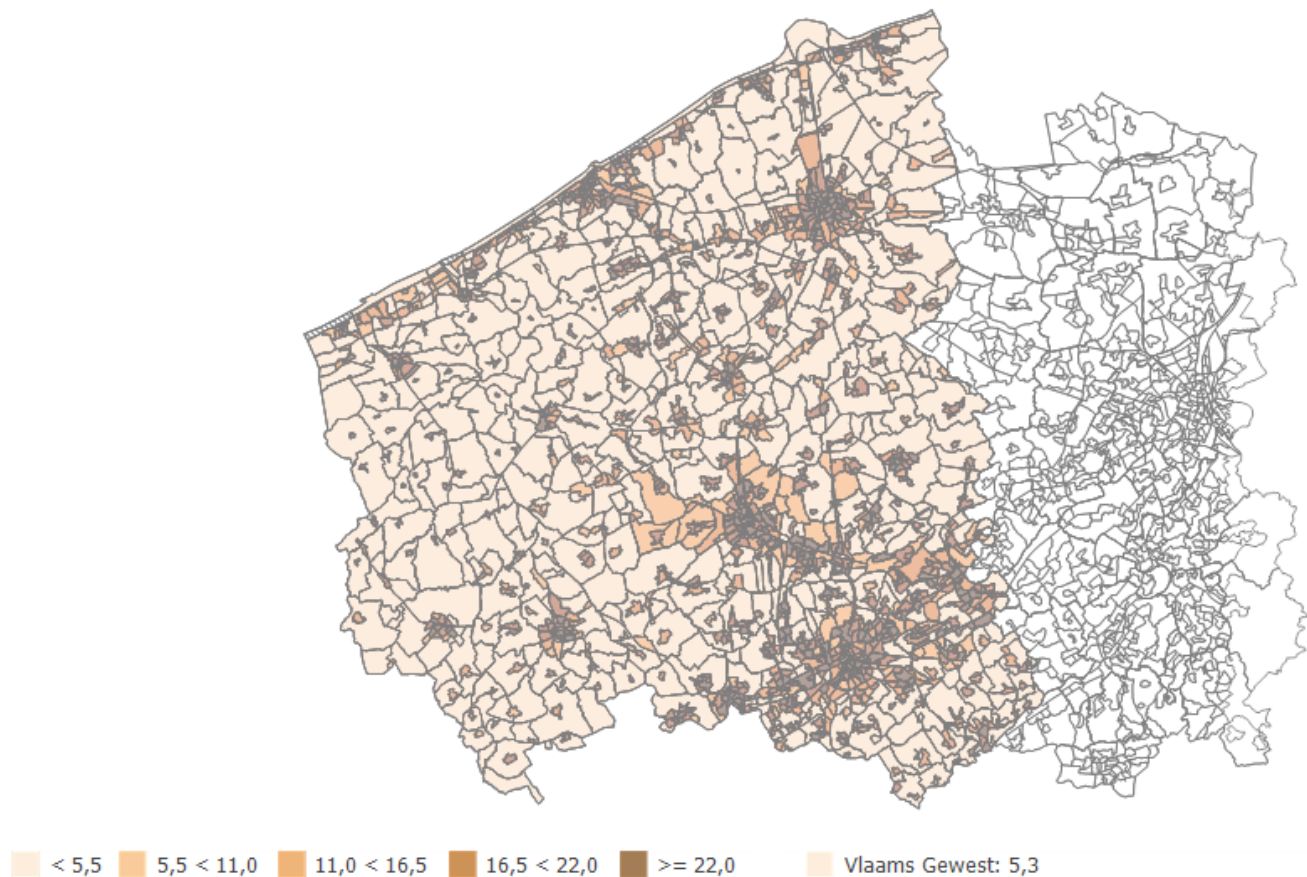
Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

4. Bebouwing

De indicator bebouwingsgraad geeft ons via het Grootschalig Referentiebestand (GRB) een zicht op de grondoppervlakte ingenomen door gebouwen, geen rekening houdend met de functie van die gebouwen. De gebouwen zijn enkel opgedeeld in hoofdgebouwen, bijgebouwen en gebouwen afgezoomd met virtuele gevels.

Kaart 8 | Bebouwing, % t.o.v. totale oppervlakte in West-Vlaanderen (2024)

Bron: Digitaal Vlaanderen | provincies.incijfers.be

West-Vlaanderen heeft in 2024 een bebouwingsgraad van 5,1%, t.o.v. 5,3% in het Vlaams Gewest. De donkere bruintinten tonen de statistische sectoren met de hoogste bebouwingsgraden.

5. Bestemming van ruimte

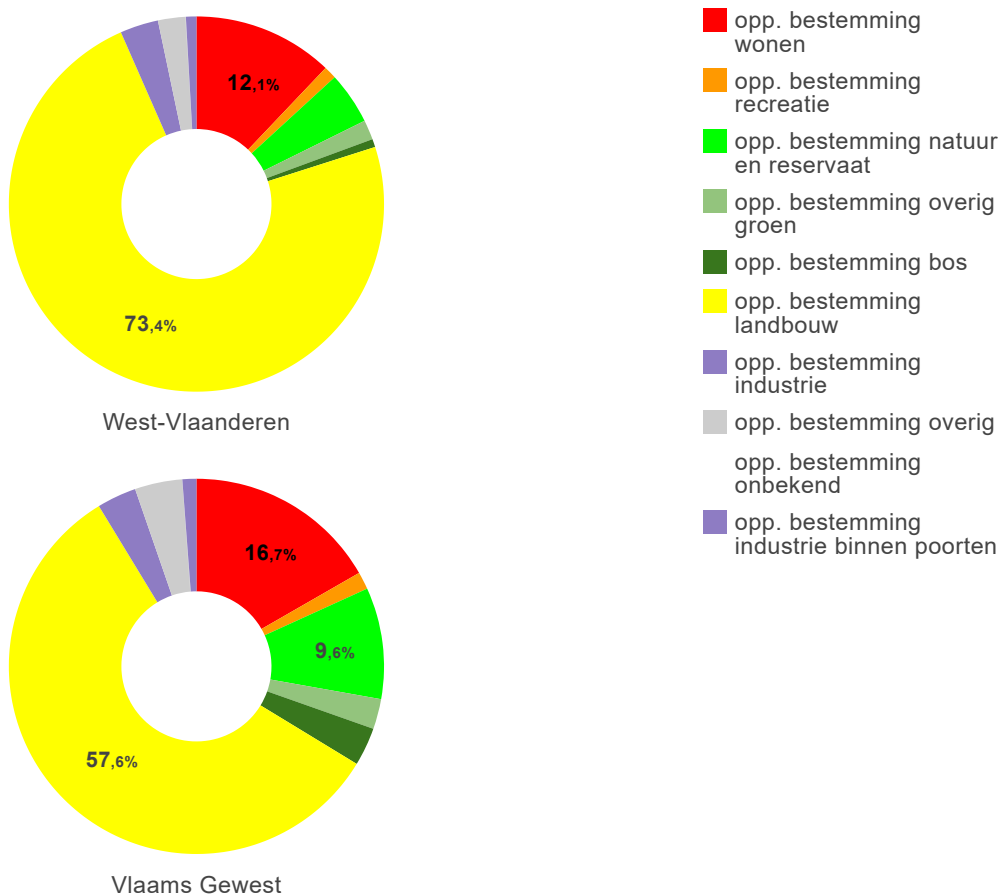
De ruimteboekhouding geeft enkel informatie over gepland ruimtegebruik, niet over effectief gebruik van ruimte, zoals in de vorige delen van dit rapport.

De verschillende bestemmingen op de plannen van aanleg en ruimtelijke uitvoeringsplannen op gewestelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau zijn daarin verrekend volgens een aantal bestemmingscategorieën: wonen, recreatie, natuur en reservaat, overig groen, bos, landbouw, industrie (binnen de poorten) en overige.

Opgelet, ook hier dient rekening gehouden te worden met een foutenmarge omwille van schaal- en nauwkeurighedsverschillen tussen de verschillende plannen.

In West-Vlaanderen is 73,4% van de ruimte bestemd voor landbouw, t.o.v. 57,6% in het Vlaams Gewest.

Grafiek 9 | Bestemmingscategorieën, % t.o.v. totale oppervlakte bestemmingen (2023)

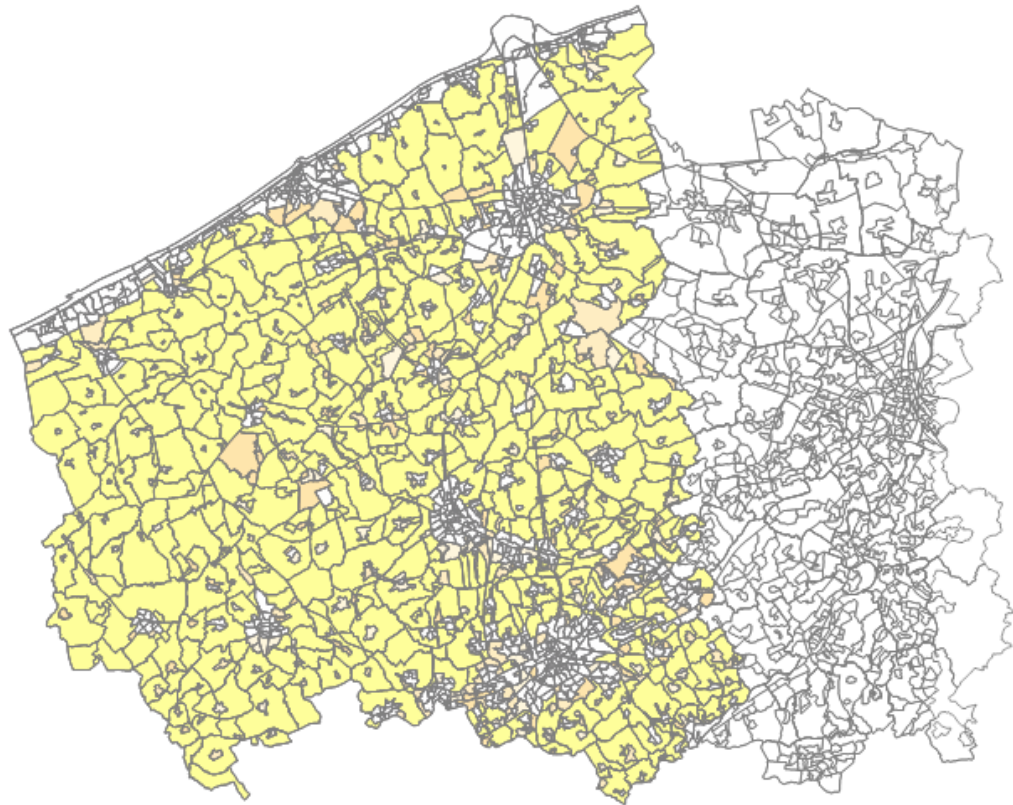
Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

Zo kunnen we voor elk van de bestemmingen het aandeel bestemde ruimte per statistische sector bekijken.

Hieronder doen we dit ter illustratie voor de bestemming landbouw. Voor een uitgebreidere selectie gegevens over dit thema, verwijzen we naar het [Rapport landbouw](#). Voor andere bestemmingen kan je doorklikken naar [de databank](#).

Kaart 9 | Bestemming landbouw, % t.o.v. totale oppervlakte bestemmingen in West-Vlaanderen (2023)

< 15 15 < 30 30 < 45 45 < 60 >= 60 Vlaams Gewest: 57,6

Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

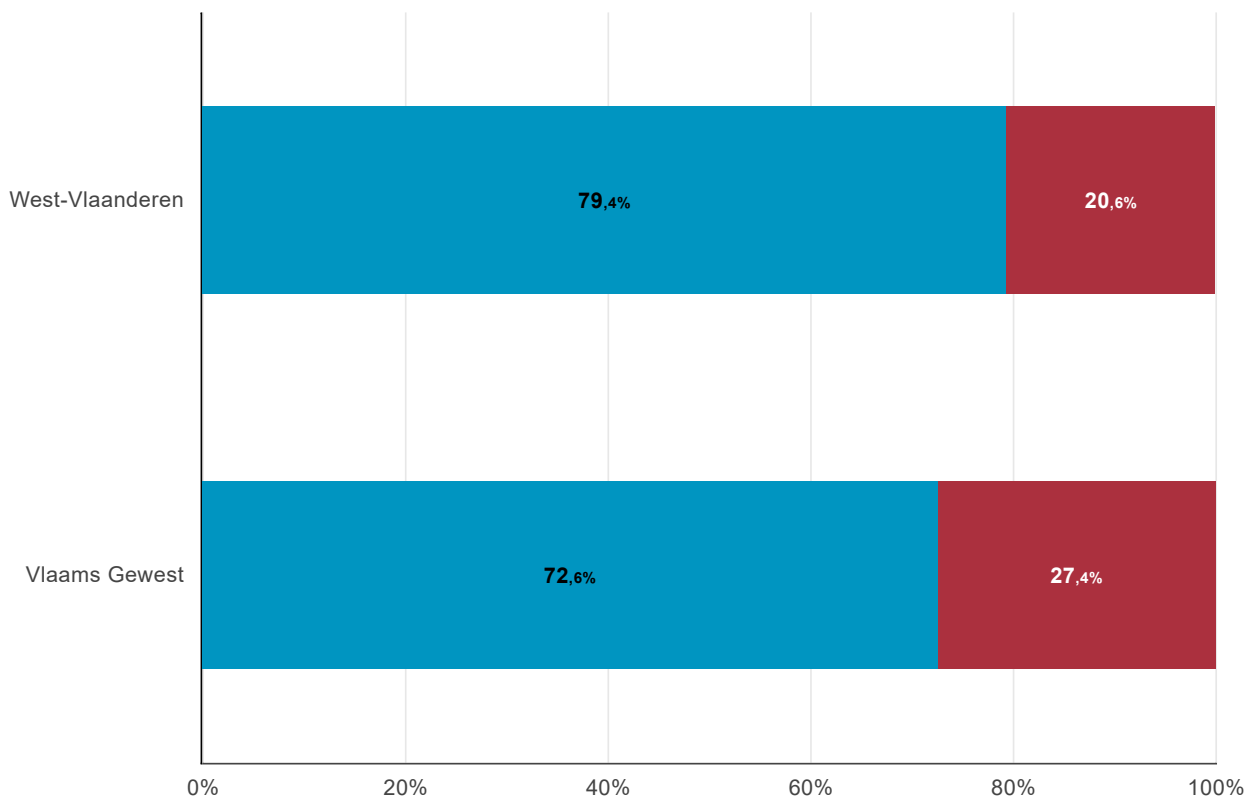
De bestemmingscategorieën kunnen gegroepeerd worden in harde en zachte bestemmingen. Harde bestemmingen zijn bestemd om gedomineerd te worden door ruimtebeslag. Zachte bestemmingen zijn niet bestemd om gedomineerd te worden door ruimtebeslag.

In concreto zijn zachte bestemmingen: bos, landbouw, natuur en reservaat, bepaalde categorieën van overig groen en overige.

Harde bestemmingen zijn: wonen, recreatie, industrie (binnen de poorten), bepaalde categorieën van overig groen en overige.

In West-Vlaanderen is 20,6% van de totale planologisch bestemde oppervlakte hard bestemd, t.o.v. 27,4% in het Vlaams Gewest.

Grafiek 10 | Zachte en harde bestemmingen, % t.o.v. totale oppervlakte bestemmingen (2023)

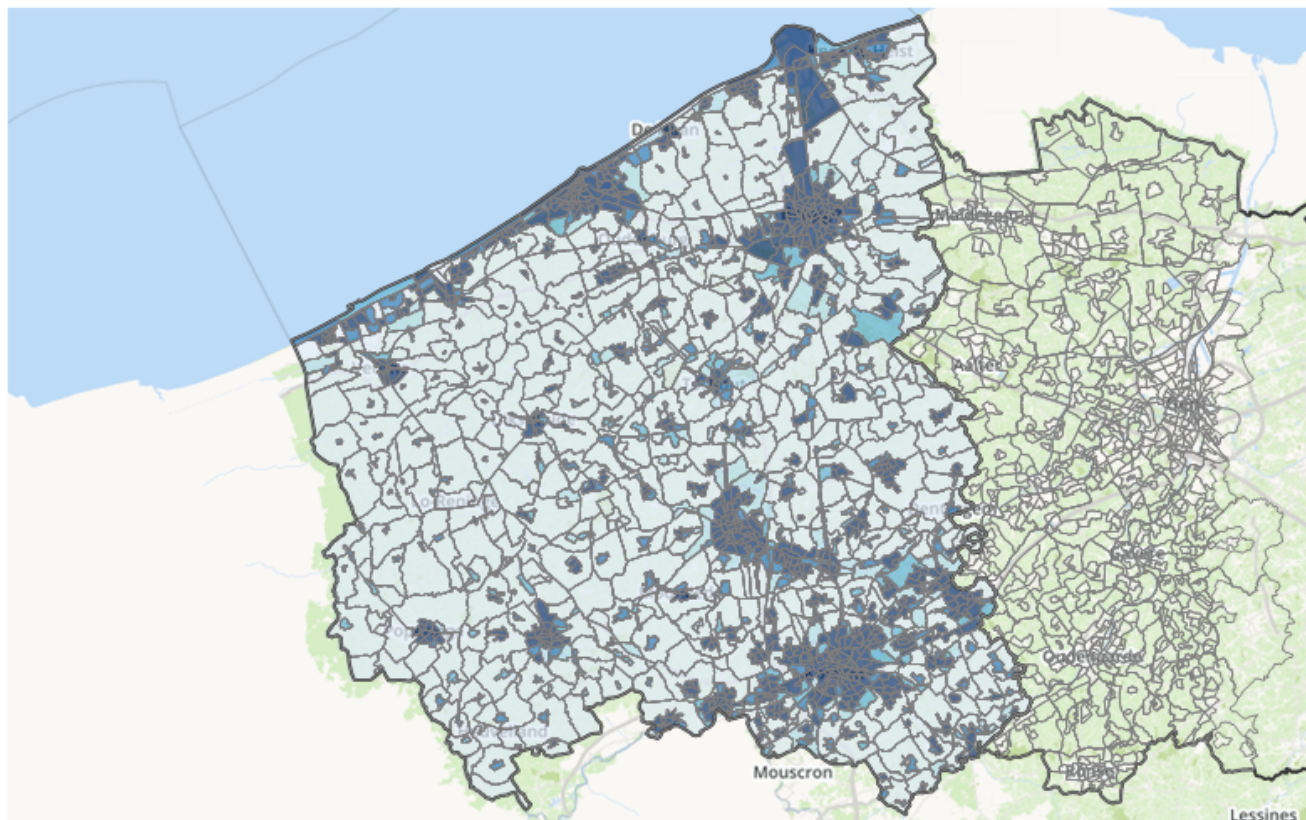
■ opp. zachte bestemmingen ■ opp. harde bestemmingen

Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

De donkerblauwe tinten in *kaart 10* tonen de statistische sectoren in West-Vlaanderen met de hoogste percentages hard bestemde ruimte.

Kaart 10 | Harde bestemmingen, % t.o.v. totale oppervlakte bestemmingen in West-Vlaanderen (2023)

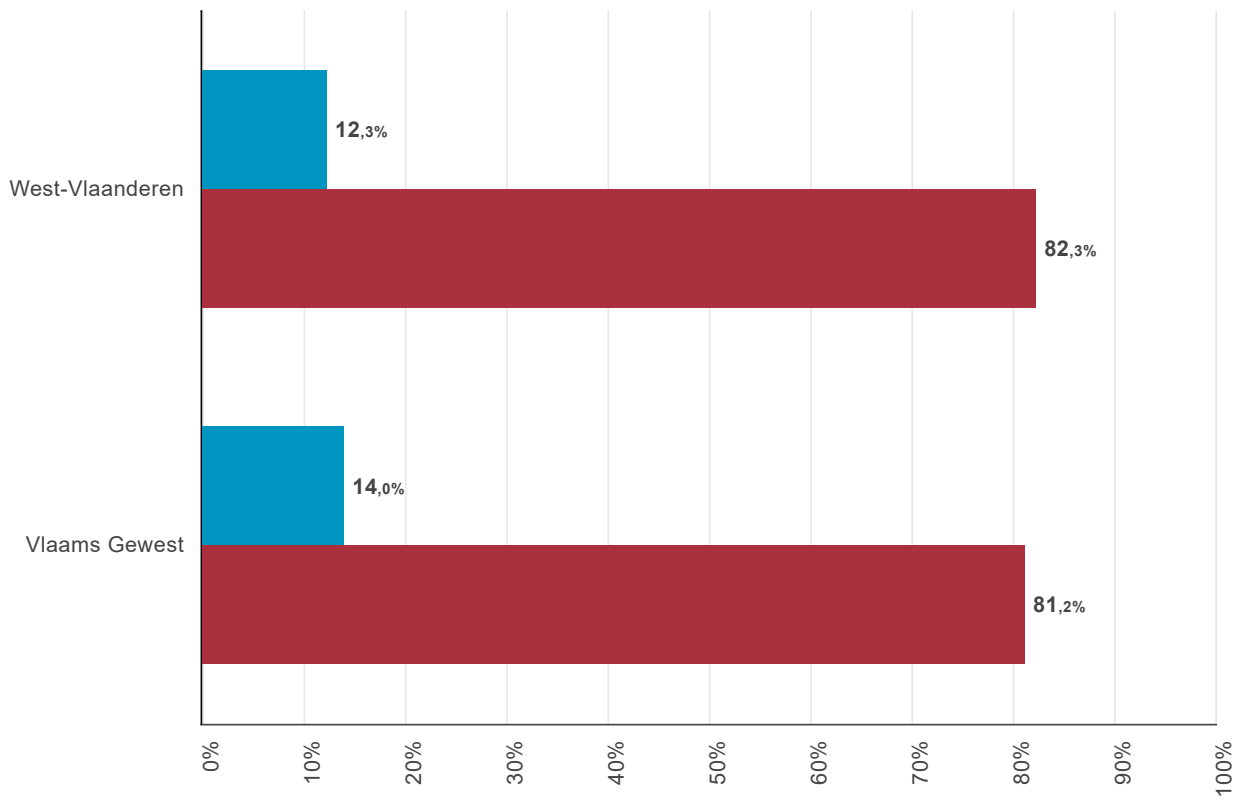
< 20 20 < 40 40 < 60 60 < 80 >= 80 Vlaams Gewest: 27,4

Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

In West-Vlaanderen is 12,3% van de zacht bestemde oppervlakte ingenomen door ruimtebeslag, t.o.v. 14,0% in het Vlaams Gewest.

Grafiek 11 | Ruimtebeslag in zachte en harde bestemmingen, % t.o.v. totale oppervlakte zachte en harde bestemmingen (2022)

■ percentage ruimtebeslag in zachte bestemmingen ■ percentage ruimtebeslag in harde bestemmingen

Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

6. Leegstand

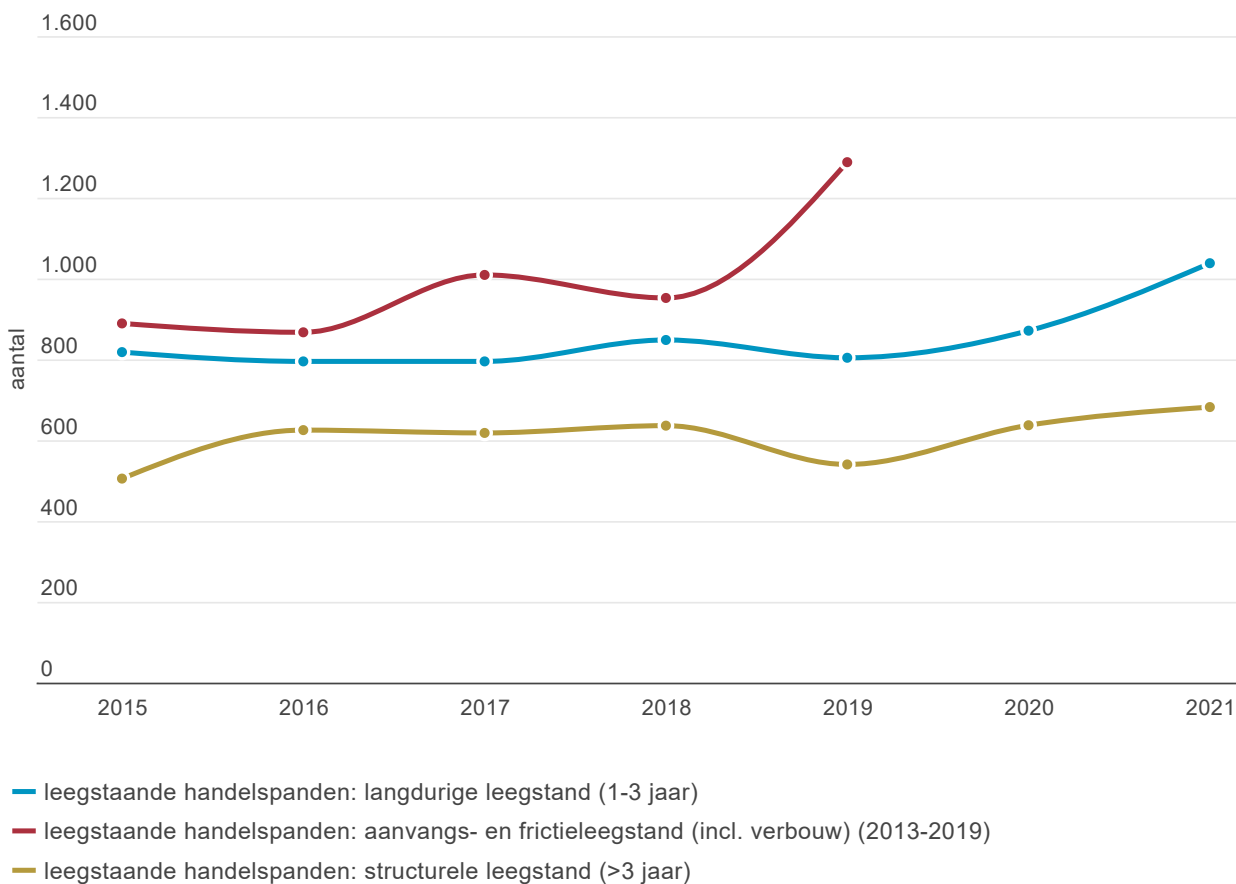
Ook leegstand is een belangrijke indicator inzake ruimtelijk beleid. Denk bijvoorbeeld aan de transformatie van leegstaande gebouwen naar woningen.

Het gaat hier enkel om leegstaande handelspanden, we hebben geen cijfers over leegstaande woningen.

Het soort leegstand wordt opgedeeld volgens duur: aanvangs- en frictieleegstand (minder dan één jaar), langdurige leegstand (één tot drie jaar), structurele leegstand (meer dan drie jaar).

Het aantal handelspanden met langdurige leegstand in West-Vlaanderen is het hoogst in 2021.

Grafiek 12 | Evolutie leegstaande handelspanden volgens duur van de leegstand in West-Vlaanderen (2015-2021)

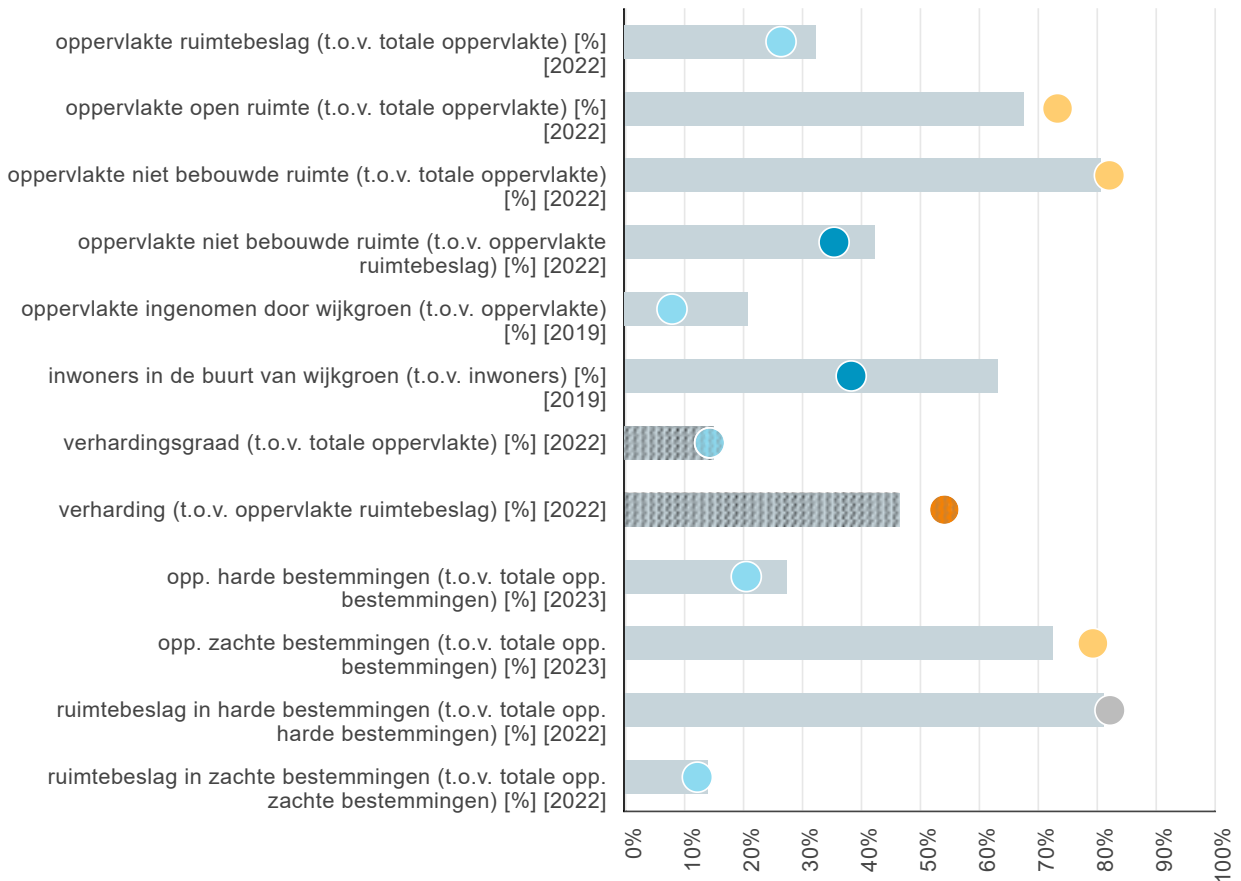
Bron: Locatus | provincies.incijfers.be

7. Samenvattende grafiek

Deze laatste figuur toont aan de hand van profielstaven in welke mate de waarde van enkele kenmerken in West-Vlaanderen (gekleurde bol) afwijkt van de waarde van het vergelijkingsgebied (gewest, grijze staaf). Scoort het gebied gemiddeld in vergelijking met het vergelijkingsgebied dan kleurt de bol grijs. Een blauwe bol wijst op een lagere waarde en een oranje gekleurde bol op een hogere waarde dan het gemiddelde.

Grafiek 13 | Samenvattende grafiek

Referentie Vlaams Gewest
● veel lager ● lager ● gemiddeld ● hoger ● veel hoger
Speciale waarden ▨ Voorlopig

Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be, ABB | provincies.incijfers.be

Meer informatie over de cijfers en bronnen

Gedurende het rapport duiden we de cijfers al kort. Hieronder krijg je een overzicht van de datareeksen waaruit we putten voor dit rapport. We duiden hierin welke data we gebruiken, hoe deze tot stand komt, wat de beschikbaarheid ervan is, en welke beperkingen er zijn bij het gebruik van de data.

In dit rapport gebruiken we data van volgende bronnen:

- [Agentschap Binnenlands Bestuur - Gemeente- en Stadsmonitor - buurtgroen | provincies.incijfers.be](#)
- [Departement Omgeving - Jaarlijkse Bodemafdekkingskaart 'JaarBAK' | provincies.incijfers.be](#)
- [Departement Omgeving - Landgebruiksbestand | provincies.incijfers.be](#)
- [Departement Omgeving - Ruimteboekhouding | provincies.incijfers.be](#)
- [Digitaal Vlaanderen - GRB | provincies.incijfers.be](#)
- [Locatus | provincies.incijfers.be](#)
- [Rijksregister | provincies.incijfers.be](#)